

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta
nakrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:

Wolfova ulica 1/L. Telefon 360

Uprava:

Martini trg 8. Telefon 44

-i se ne vračajo.

znani

Stanje vladne krize neizpremenjeno.

RADIKALCI ZA PRELOM S SEDANJO KOALICIJO. ZA SLUČAJ KOMPAKTNE DEMOKRATSKE STRANKE BODO ZAHTEVALI NOTRANJE MINISTRSTVO, V NASPROTNEM SLUČAJU CELO NOVO VLADO.

Beograd, 4. okt. (Izv.) Kakor pišejo »Novosti«, prevladuje pri vseh radikalnih mnenjih, da je treba prelomiti s sedanjo koalicijo, ker ne škoduje le državi, ampak tudi radikalni stranki. Vprašanje demisijske vlade se je odgodilo do sestanka glavnega odbora in kluba poslancev demokratske stranke. Ako se pri teh posvetovanjih reši spor med predsednikom stranke Ljubo Davidovićem in prosvetnim ministrom Svetozarjem Pribičevićem mirnim putem in ako ostane demokratska stranka kompaktna, bodo radikalci zahtevali ministrstvo za notranje stvari za se in iz-

javili, da je od te zahteve odvisno njihovo sodelovanje v koaliciji. Ako pa pride do razkola v demokratski stranki, menijo radikalci, da bi bil potem položaj zanje jasen in dovolj ugoden, da bi dobili kot najmočnejša stranka v narodni skupščini od krone mandat za sestavo nove vlade. Na drugi strani se vzdržujejo demokrati do rešitve notranjih vprašanj stranke v seji njihovega glavnega odbora vsakega pojasnila. — Zahteva radikalcev po listnici za notranje stvari bo najbrže dovela demokratsko stranko do tega, da bo iz tega izvajala posledice.

Predsednik nar. skupščine o položaju RAZMERE NA HRVATSKEM SE BOLJŠAJO. KRIVDA SE VALI NA DEMOKRATSKO STRANKO.

Beograd, 4. okt. (Izv.) Predsednik narodne skupščine dr. Ribar se je večeraj povrnil v Beograd in je takoj poklical ministrskega predsednika Pašića, da se z njim sporazume o začetku parlamentarnega delovanja, ni pa z njim mogel stopiti v stik, ker je bil predsednik vlade zaposlen z agendami ministrskega sveta. Sinoči je dr. Ribar sprejel predsednika demokratske stranke Ljubo Davidovića, ki je z njim razpravljal nad eno uro o političnem položaju. Dr. Ribar smatra, da je politična situacija zelo optimistična in misli, da ne pride do razkola v demokratski stranki. Nasprotno, on sodi, da se bodo de-

mokratske vrste po zborovanju radikalne stranke v Somboru še bolj strnile, ker skušajo vsi protivniki zvaliti vso krivdo za današnje razmere na ramena demokratske stranke. Kar se tiče razmer na Hrvatskem, misli dr. Ribar, da se položaj v hrvatskih vaseh boljša in da bodo kmetje, ki so glasovali za Radičevu stranko, sami uvideli, da je bila velika zmotna, ker njihovi poslanci niso šli v Beograd in se udeleževali parlamentarnega življenja in da niso se udeleževali sej narodne skupščine, v katerih se je razpravljalo o vprašanjih, ki pač zanimajo vse kmete v naši državi.

Konferenca v Mudaniji.

London, 4. okt. (Izv.) »Pall Mall and Globe« piše: Položaj še vedno ni jasen navzlic konferenci zaveznikov in turških generalov v Mudaniji. Angleška vlada stoji na stališču, da morajo Turki na vsak način izprazniti nevturalno cono okrog Čanaka. Drugače si angleška vlada ne more predstavljati rešitve tega vprašanja, ker ne more dovoliti, da bi Turki prekoračili morske ožine. Ako angleško brodovje ne bo moglo do Čanaka, bo moralo zapustiti Dardanele. Kemalisti se dosedaj ne niso udali angleškim zahtevam, radi česar se je bati, da konferenca v Mudaniji ne bo imela uspeha.

KONFERENCI NE SMEJO PRISOSTVOVATI ZASTOPNIKI ČASOPISJA.

Carigrad, 4. okt. (Izv.) Konferenci zaveznikov in turških generalov v Mudaniji ne bodo prisostvovali zastopniki časopisja. Veliki glavni stan bo, ako bo to smatral za potrebno, sam izdajal komunikacije.

POKOLJI V VZHODNI TRAKIJI.

London, 4. okt. (Izv.) Kakor poročajo »Times« iz Carigrada, je položaj v vzhodni Trakiji zelo resen. V nekaterih krajih je bilo pomorjenih mnogo Turkov in upepeljenih več hiš.

GRŠKA BO TRAKIJO ODLOČNO BRANILA.

London, 4. okt. (Izv.) Posebni poročevalci lista »Pall Mall and Globe« poročajo iz Aten, da se bodo grške čete v Trakiji odločno branile.

Obupen položaj dalmatinskih kmetov

ZEMLJORADNIKI STAVILI VLADI ULTIMAT ZA RAZVELJAVLJENJE NAREDBE O DALM. AGRARNI REFORMI IN ZA USTAVITEV NAKAZOVANJA DOHODKOV BIVŠIM LASTNIKOM.

Beograd, 4. okt. (Izv.) Glavni odbor zemljoradniške stranke je večeraj zaslal delegate iz Dalmacije in na to razpravljati o položaju, ki je nastal v tej pokrajini zaradi agrarnih odnosov. Po daljši debati je sprejel resolucijo, čije glavne točke so sledeče: Vladi naj se takoj pošlje zahteva, na katero ima odgovoriti tekom 48 ur. V tej izjavi zahtevajo zemljoradniki, naj se razveljavi naredba z dne 4. sept. in naj se vsi aretirani kmetje v Dalmaciji takoj izpuste. Ako vlada ne bi ugodila tej zahtevi, bodo vsi zemljoradniški poslanci v znak protesta zapustili narodno skupščino in odšli vsi v Dalmacijo, kjer bodo skupaj s kmeti začeli boj zoper nasilje oblasti. Razen tega bodo povsod prirejali protestne shode. Glavni odbor stranke bo izdal proglas na ves narod, v katerem bo slikal nesrečni položaj dalmatinskih kmetov. Končno je glavni odbor zemljoradniške stranke, sklenil,

da se ima vršiti kongres stranke z ozirom na resnost položaja in na važnost trenutka v Beogradu dne 27. in 28. okt. Ti sklepi zemljoradnikov naj se takoj izročijo vladi.

Beograd, 4. oktobra. (Izv.) Zemljoradniški klub je večeraj izročil ministrskemu predsedniku Pašiću resolucijo, ki jo je sklenil na seji glavnega odbora zemljoradniške stranke in ki vsebuje sledeče točke: 1. razveljavljenje naredb ministra za agrarno reformo z dne 4. septembra t. l., 2. ustavitev vseh agrarnih procesov in 3. ustavitev nakazovanja dohodkov bivšim lastnikom.

GIBANJE ZEMLJORADNIŠKEGA KLUBA.

Beograd, 4. oktobra. (Izv.) Predsednik zemljoradniškega kluba Voja Lazić je vse poslance svoje stranke brzojavno sklical v Beograd k seji zemljoradniškega kluba.

Bolgarska pristala na naše predloge glede četaških nemirov.

Beograd, 4. okt. (Izv.) Bolgarska vlada je izročila jugoslovanskemu upravništvu poslov v Sofiji, Račiću, odgovor na našo drugo in zadnjo noto v vprašanju vpadanja bolgarskih četašev v Makedonijo. Naknadno se doznav, da naglašuje bolgarska vlada v tej noti, kako mnogo ji je na tem ležeče, da se z vlado kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev sporazume, in da je pripravljena, ugoditi našim zahtevam v okviru možnosti. Bolgarija se strinja s

skupnim delovanjem ob meji na onih krajih, kjer se domneva, da prehajajo tolpe čez mejo. Bolgarska vlada je tudi pripravljena ugoditi naši zahtevi, naj se odstranijo vsi oni obmejni uradniki, ki so šli bolgarskim četašem na roko. Ta neprimerno preokret v stališču Bolgarske se razlaga z njeno željo, da bi si pridobila simpatije naše države glede avtonomije Trakije in izhoda na Egejsko morje.

MINISTER DVORA JANKOVIĆ PRI PREDSEDNIKU PAŠIĆU.

Beograd, 4. oktobra. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je sprejel večeraj ministra dvora Dragomira Jankovića, ki ga je obvestil, da se v petek zvečer kraljica Marija in princ Pavle povrne iz Pariz v Beograd. Sporočil mu je tudi, da bo princ Pavle zastopal kralja Aleksandra in kraljico Marijo pri svečanem kronanju romunskega kralja Ferdinanda. Pašić in Janković sta se dotaknila tudi vprašanja princa Gjorgja. Minister dvora je sporočil predsedniku vlade, da želi slišati kralj Aleksander mnenje celokupne vlade v tej zadevi, vsled česar se vrši te dni seja ministrskega sveta pod predsedstvom kralja samega.

PROGRAM PROSLAVE OBLETNICE BITKE PRI KUMANOVU.

Beograd, 4. oktobra. (Izv.) Večeraj popoldne se je sestel odbor ministrov za proslavo obletnice bitke pri Kumanovu k seji, na kateri je določil končnoveljavni program proslave. V zmislu tega programa se bodo dne 23. oktobra pripeljali udeleženci svečanosti v Kumanovo, kjer se bodo vršile velike vojaške vaje. Naslednji dan bodo cerkvene svečanosti, govori zastopnikov raznih narodnih društev in veliko pregledovanje čet. Na sporedu je tudi velika ljudska veselica. Dne 25. t. m. se poda vlada v Peč k slavnostnemu ustoličenju novega patriarha. Od vlade se udeležijo svečanosti ministrski predsednik Pašić in ministri Trikić, general Vasić, Pribičević, dr. Marković, dr. Miletić in dr. Žerjav.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV GLEDE MADŽARSKA POSTNE HRANILNICE.

Budimpešta, 4. oktobra. (Izv.) V zadevi hranilnih in čekovnih vlog državljanz nasledstvenih držav, ki se nahajajo v madžarski poštni hranilnici se sestaneta jutri v Budimpešti posebna konferenca. Zastopnik Poljske in zastopnik avstrijske vlade sta že prišla v Budimpešto. Zastopnika Rumunije in Jugoslavije se pričakuje ta jutri popoldne. Madžarska vlada bo tej konferenci predložila načrt dogovora, ki se nanaša na ves kompleks vprašanj.

GENERAL ZEČEVIĆ STAVLJEN NA RAZPOLOŽENJE.

Beograd, 4. oktobra. (Izv.) Podpisal je ukaz, s katerim se general Miloš Zečević stavlja na razpoložanje ministrstvu za vojno in mornarico.

PAŠIĆ BO PREDLAGAL NAJSTROŽJO KAZEN ZA PRINCA GJORGJA.

Beograd, 4. okt. (Izv.) »Novosti« piše: Kronske svet, ki ima končnoveljavno urediti vprašanje kraljeve Gjorgja, se sestaneta, čim bo ministrstvo za notranje posle v posesti vseh podatkov o princu. Kakor se doznav, bo ministrski predsednik Pašić predlagal za princa Gjorgja najstrožjo kazn, ki jo predvidevajo dvorni statuti.

PODPIS KONVENCIJE GLEDE REŠITVE AVSTRIJSKEGA VPRAŠANJA.

Zeneva, 4. okt. (Izv.) Dogovor, ki so ga podpisali danes glede rešitve avstrijskega vprašanja, obstoja iz treh delov. Prvi del, ki govori o političnih jamstvih, neodvisnosti, teritorialni nedotakljivosti in suverenosti Avstrije v smislu člena 88 St. germainске mirovne pogodbe, je smatrali kot uvod. Ostala dva dela se bavita z gospodarskimi in finančnimi vprašanji. Protokol II se bavi v bistvu z obveznostmi garantirajočih držav in društva narodov, protokol III pa v glavnem z obveznostmi avstrijske vlade. Vsa posamezni deli se imenuje protokol, vse skupaj pa dogovor (convention) in tvori enoto.

Curih, 4. oktobra. Berlin 0.27, Newyork 536, Pariz 40.62, Milan 22.35, Praga 17.50, Budimpešta 0.21, Zagreb 1.925, Bukarešta 3.30, Varšava 0.06, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.00875.

Praga, 4. oktobra. Dunaj 0.03875, Berlin 1.40, Rim 128.25, Budimpešta 1.13, Pariz 228.25, London 135, Newyork 30, Curih 571, avstrijske krone 0.04125, italijanske lire 127.25.

Zagreb, 4. oktobra. Devize. Dunaj 0.0845—0.0895, Berlin 3.20—3.40, Budimpešta 2.42—2.72, Bukarešta 42.25—43.75, Italija 268—279, London 276.50—281.50, Newyork 63—64, Pariz 478.50—483.50, Praga 198.50—201.50, Švica 1187—1191, Varšava 0.89—0.99. Valute: ameriški dolarji 61.50—63.50, avstrijske krone 0.084—0.09, češkoslovaške krone 195.50—198.50, angleški funti 0—276.50, francoski franki 475.50—480.50, madžarske krone 0—2.80, nemške marke 3.20—0, romunski lei 41—43, italijanske lire 264—268.

Vzhodna antanta.

V orientu se pod patronanco ruske sovjetske vlade vrši proces, ki bo nedvomno zrušil evropsko, ali bolje rečeno, angleško gospodarstvo v Aziji. Že dalje časa se lahko opazuje, da počasi nastajajo zveze evropskih držav z azijskimi, ki bodo polagoma rodile novo svetovno silo, katere ime bi najtočnejše zadeli, če jo imenujemo vzhodna antanta.

Če si ogledamo sedanje dogodke v bližnjem orientu, v Mali Aziji in za Carigradom in se ozremo na prejšnje pogodbe sovjetske Rusije z Zakavkazijo, Perzijo, Angoro, Buharo in Mongolsko, potem mora prenehati vsak dvom, da postopa ruska sovjetska vlada po gotovem sistemu in zasleduje pri tem ostro začrtane cilje.

Ruska revolucija, ki so jo izpeljali komunisti-boljševiki, je že sama po sebi silno vplivala na duševno stanje azijskih narodov, ki meje na Rusijo. Sedestvo z režimom, ki proglašja za glavne točke svojega programa osvoboditev ponižanih v socialnem, narodnostnem in gospodarskem oziru, je jasno moralo silno vplivati na narodnosti, ki so bile tekom stoletij oropane vseh suverenih državnih pravic in ki so se enostavno razdeljevale na interesne stere med evropskimi vesilami. Sovjetska vlada pa jim je z malimi izjemami vrnila vse svoboščine, katere jim je tekom zadnjega stoletja v borbi proti angleški premoči vzela carska Rusija, poleg tega pa dala narodnostim, ki takih svoboščin sploh še nikdar uživale niso, kot n. pr. Mongolski popolno suverenost. Vsled tega so postajali stiki med temi državami in sovjetsko Rusijo vedno bolj zaupni in vedno bolj iskreni in prišlo je do vseazijskih kongresov (Baku, Moskva), na katerih je Rusija ponovila svojo že večkrat podano izjavo, da se ne bo nikdar mešala v notranje zadeve azijskih držav. Vse te na nizki kulturni stopnji sloječe narode je sprejemala v svoj krog z istimi častmi, kot so v navadi pri oclienem občevanju med visokokulturnimi zapadnimi narodi in posledica tega je bila, da so pričele prihajati v Moskvo azijske delegacije s častnimi prapori za sovjetske polke, pri katerih predaji se je sklepalo ne le politično in gospodarsko, temveč tudi vojaško prijateljstvo.

Kemalov sunek proti Evropi je nedvomno prva akcija te ogromne, okoli sovjetske Rusije zbrane mase azijskih narodov. Gotovo je, da akcije ne bodo sledile naglo ena za drugo, ker so vsi ti narodi kulturno, gospodarsko in vojaško še na zelo nizki stopnji. Da pa bo sovjetska vlada, če bo nadalje postopala po sedanji metodi, že v nekaj letih občutljivo zrahljala angleški vpliv v orientu, o tem ni dvoma. Zrahljane sile pa se silnemu pritisku od zunaj in znotraj ne bodo mogle dolgo uspešno upirati in tako pride do konca britanskega imperija v Aziji.

Pred našimi očmi nastaja nekaj ogromnega. Azija otresa polagoma okrove, v katere jo je vrgla Evropa s sebe. Pripravlja se pod vodstvom Rusije na boj za svoje pravice, ki morda sicer ne bo krvav, ki pa bo brez dvoma popolnoma uničil politično moč Evrope v Aziji. Zanimivo je, kakšno vlogo bodo v tem procesu igrali Nemci.

O tem se danes še ne da reči ničesar točnega. Toda nekateri znaki že kažejo, da stara ideja Berlin—Bagdad še ni umrla in da bo Nemčija skušala doseči vodilno vlogo. Pred kratkim smo v velikem nemškem listu videli sliko bodočnosti v štirih skicah, ki so datirane z letnicami. Prva kaže mladega slona, katerega bijeta Francoz in Anglež. Skica nosi letnico 1921. Druga kaže slona, ki je zrasel in ki jezno motri svoje krotilce, ki ga ne upajo več pretepati. Plot okoli slona se že ruši. Skica nosi letnico 1930. Tretja kaže slona, ki je podrl svojo ječo in ki vihti v rilcu Francoza, s svojo mogočeno stolpasto nogo pa je razmazal Angleža. Skica nosi letnico 1950. Zadnja skica, ki nosi letnico 1963 pa kaže velikanskega svobodnega slona, katerega jaha — nemški Mihiel. K tem slikam daje komentar še bojna pesmica, dasi bi ga ne bilo treba. Stvar je sama nasebi dovolj jasna.

Veliko vprašanje seveda je, če se bodo Nemčiji tozadevni načrti posrečili. Gotovo ne bo Rusija hotela brez nadaljnjega prepustiti vodilne vloge v Aziji Nemčiji. Toda mogoče je to vendar.

Formalno danes vzhodne antante še ni. Toda že se vidijo njeni grobi obrisi in kar je glavno: obstoji enotna ideja, enoten program, ki je simpatičen narodom, s katerimi računa kot člani in za to idejo in programom stoje ljudje, ki mu hočejo žrtvovati svoje življensko delo.

Prvi naskok na neenotno evropsko antanto je uspel. In morda bo azijski slon po nekoliko desetletjih svoboden v svobodni Aziji.

Ponovno divjanje reških fašistov.

Kraljevica, 4. okt. (Izv.) Zadnje dni je poveljnik italijanskih čet na Reki in v zasedenem pasu pri Sušaku, general Spreafico, prepovedal razširjenje avtonomističnega lista »La Voce del Popolo«, baje v interesu vzdrževanja prijateljskih odnosov med Italijo in sosednimi državami. Hkrati je fašistovska »Vedetta d' Italia« sporočila reškim avtonomašem, da bo vsak meščan na Reki, na katerega bi letel sum, da soglašja s politiko avtonomaške stranke, na fašistovski način sojen in natepen ter da mu bodo razen tega odvzeli, oziroma uničili vse premoženje, ako ne izjavi, da se odreče Zanelli in boju za avtonomijo.

IZJAVA ITAL. ZUN. MINISTRA SCHANZERJA O AVSTRIJI.

Rim, 4. okt. (Izv.) V razgovoru s sotrudnikom lista »Giornale d' Italia« je izjavil italijanski minister zunanjih poslov Schanzer, da se Italija s tem, da je predlagala, naj avstrijsko vprašanje reši društvo narodov, ni odpovedala svojim pravicam, izvirajočim iz vzpostavitev avstrijskega gospodarstva. Cilj italijanske politike je, da se na vsak način prepreči polom Avstrije. Ta cilj je dosegljiv na podlagi ženevske konference, ki zahteva za politično in teritorialno stabilizacijo Avstrije jamstva vseh velesil. Minister je trdno prepričan, da je prispeval k delu, ki bo jamčilo za mir v Evropi.

Reke. Po teh pripravah so se fašisti podali na lov za avtonomisti v mestu. Dva člana večine reške konstituante sta zahtevala zaščito od italijanskega pooblaščenca Rodolla, ki jima je izrazil svoje ogorčenje nad postopanjem fašistov, hkrati pa pripomnil, da bi vseeno pametno storila, ako bi se odrekla svojemu mandatu. Fašisti pohajajo tudi na Sušak. Večeraj so vdrli v hotel Continental, kjer so pretepli dva Jugoslovana, med njima tudi enega trgovca. Čuje se, da zbirajo fašisti na Sušaku municijo in orožje in da nadzorujejo naš telefon pri Sv. Ani, da bi se mogli upreti zasedbi po jugoslovanskih četah.

KONFERENCA AMERIŠKIH BANKIRJEV O EVROPSKIH DOLGOVIH.

New york, 4. oktobra. (Izv.) Na konferenci ameriških bankirjev je izjavil finančnik Lemone med drugimi: Javno mnenje Amerike in Evrope pripisuje vprašanju medzaveznikov dolgov veliko važnost, in sicer toliko, da prihaja vprašanje reparacij v drugo vrsto. Nemčija ne more plačati zneska, kakor ga določa mirovna pogodba. Govornik je pozval Ameriko, naj premisluje, ali naj bi se ne črtali nekateri dolgi, ki bi jih morali vrniti zavezniški Ameriki.

Moskva, 4. okt. (Izv.) Danes je Ljening nastopil svoje mesto v svetih ljudskih komisarjev, kakor tudi v delavskem in obrambnem svetu.

Ali je vladna kriza utemeljena?

»Kam sedaj,« vprašujejo prestrašeni zagovorniki sedanjega vladnega režima. V svoji strankarski kratkovidnosti si ne morejo predstavljati na krmlu jugoslovanske države drugih voditeljev, kakor samo dosedanje »preizkušene državnike«. Tudi varajo našo javnost s tem, da bo vladna kriza imela za posledico strahoten zastoj državnih poslov in onemogočitev važnih zakonskih predlogov, ki »stojijo tik pred rešitvijo«.

Z ozirom na to bi bilo pripomniti, da so vladne krize v vseh državah nekaj vsakdanjega in v vsakem slučaju zdrav pojav, ki rešuje kritična politična stanja. Pri drugih narodih padajo ministrstva na podlagi glasovalnih izidov v narodni skupščini, pri nas so hvalabogu vladne koalicije obvarovane pred takimi incidenti. Strumno jih namreč ščitijo takozvane strankarske discipline, ki vežejo posamezne poslance na vse neumnosti njihovih ministrov. Če torej pri nas nastane vladna kriza, nima ta običajnega vzroka. Vladna kriza izbruhne vsled notranjega razdora in koalicijskem kabinetu ali pa vsled notranjepolitičnega položaja države same.

Za predstoječo vladno krizo pa je zopet zelo značilno, da ne bo nastopila vsled kakega osebnega ali načelnega razdora med koaliranimi strankami, marveč predvsem vsled razvoja, ki ga je vzelo naše celokupno notranjepolitično življenje. Mislimo v prvi vrsti takozvano »hrvatskosrbsko vprašanje in pa načela tistega javnega mnenja, ki je dobilo na zagrebškem kongresu tako krepi in sveži izraz. Ta načela so postala že tako jasna, da je na kongresu prihitel sam vodja demokratske stranke, dobro vedoč, da je z njimi zapopadeno naša celokupna notranjepolitična državnega problema. Miselnost, ki je bila izražena na zagrebškem kongresu, je učinkovala tako odločno, da se sedaj demokratska kakor tudi radikalna stranka pehata za to, da si pridobita vodstvo v državni politiki in sicer, kar je najbolj značilno, povsem v pravcu resolucij zagrebškega kongresa.

Sedanja vladna kriza je torej zato tako pomembna, ker se na njej vidi, da jo ni izzvalo kako skupniško glasovanje ali nesoglasje koalicijske vlade, marveč je ona posledica zdravega državotvornega orientiranega javnega mnenja. Iz tega razloga je sedanjo krizo lahko pozdravljati. Državna situacija se je vse preveč zgostila s strupenimi in nevarnimi plini oblastne razdelitve in splošnega, hrvatski večini sovražnega notranjega kurza. Zagrebški kongres in vladna kriza pa so prvi ventili, s katerimi se bo izpraznila gniloba sedanjega javnega življenja. Pobojšanje ne bo prišlo od danes do jutri, potrebovalo bo dolgotrajna politična pregovarjanja. In sicer radi tega, ker prihodnja vlada ne bo enostaven voilni kabinet, marveč bo morala poseči bolj globoko v strankarske težnje hrvatskega bloka in bo morala naše stranke pripraviti na prihodnje skupniške volitve, to se pravi, vlada bo morala zavzeti nekako pomirjevalno in srednje stališče k veliki borbi, ki se bo bila za in proti reviziji ustave. Pravzaprav bo šlo samo za revizijo ustave, boj bo v prvi vrsti za obseg in vsebino te revizije.

Prihodnja vlada bo skušala ublažiti radikalne revizionistične elemente in jih pripraviti na pot kompromisov in javnih izjav, s čimer se bodo nesoglasja vsekakor razčistila in tudi v gotovi meri izravnala. Očitek pa, da pomeni sedanja vladna kriza obči zastoj državnih poslov in onemogočitev važnih zakonskih predlogov, predvsem uradniške pragmatike ne drži. Kajti vlada je z dosedanjim načinom svojega delovanja dokazala v zadostni meri, kako zna zavlačevati rešitev življensko-nujnih problemov našega javnega življenja in da je bila v marsičem tako neveljavna in brezbržna, da se jo lahko vzporedi z nedeljavno dobo, ki je združena z vsako vladno krizo. Saj končno vladne krize tudi ne nastajajo samovoljno, marveč prilike jo izsilijo, ker jih režim ne more več obvladati. Sedanja vladna kriza je torej v vsakem oziru utemeljena in potrebna.

Plačajte! Ali ...

Pododbor zakonodajnega odbora ravnokar razpravlja o službeni pragmatiki za javne nameščence. Časopisje vsaki dan poroča o teh razpravah. Javni nameščenci z nestrpnostjo pričakujejo trenutka, ko bo izrečena zadnja beseda in uzakonjena službena pragmatika.

Se bolj pa kot nove službene pragmatike, čakajo javni nameščenci, zvišanje svojih prejemkov. In prav o teh se zadnji čas trdovratno molči. Molči na vseh tistih mestih, kjer bi se moralo to gospodarsko vprašanje rešiti.

Veliko se je že izneslo v javnost o proletarizaciji javnih nameščenec in govorilo o vseh posledicah, ki nastajajo s tem za tisoče in tisoče prizadetih družin in končno v veliki meri za javno upravo. Odveč bi bilo o tem zopet z nova poročati in z nova ponavljati staro pesem in utemeljevati upravičenost zahteve po zvišanju prejemkov.

Gotovo je, da bi vsak izdaten povisek plač javnim nameščencem, zelo obremenil državne blagajne. Izdatki bi se morali pokriti z dohodki, če se že hoče varovati ravnotežje proračuna. — Ker je povisek plač neodoljivo, je samoočito umljivo tudi neodoljivo iskati virov za nove izdatke.

Pri zadnji seji finančnega odbora je zahtevala opozicija, da je dolžnost vlade, da takoj najde sredstva za povišanje draginskih doklad javnim nameš-

ščencem. Odpraviti se mora nesrečno maksimiranje, določbe glede petdinarskega davka in krivično razdelitev države na pet razredov. Zahteva opozicije je naletela na gluha ušesa gospoda finančnega ministra (demokrata), ki se je odločno protivil vsaki diskusiji o tem predmetu.

Gotovo je, da vladujoči niti ne preiščujejo, kako bi dobili sredstva za gladno in raztrgane javne nameščence. Vse vesti o zlati osnovi za prejemanje plač, o potrošniških drugih in podobno, so prazno besedičenje v spričo sovražnega in neprijaznega stališča vladujočih naprav javnim nameščencem. Vladujoči se kratkoma zadovolje s suho konstatacijo, da je pomanjkanje med javnimi nameščenci, nihče pa ne gane niti z mazincem, da bi temu pomanjkanju odpomogel.

Zakaj to odklanjajoče stališče? Iz enostavnega razloga, ker vladujoči nočejo predpisati novih davkov, ki bi dali vir za povisek draginskih doklad. Nočejo vsled tega, ker se pripravljajo na volitve in se boje, da bi pri najmanjši obremenitvi tisti, ki imajo dovolj sredstev, a nočejo držati državi, kar je državnega, obrnili hrbet današnjim vladnim mogotcem in kar je še hujše, zadržali svoje mošnjičke za razne strankarsko-propagandne fondе. V tem je pravzaprav bistvo vprašanja draginskih doklad.

Dr. Joža Glonar:

Slovenska narodna glasba.

Informativnemu poročilu o zadnjih dveh številkah zagrebške »Nove Evrope«, ki si je stavila za nalog, da naj opozori na probleme naše narodne glasbe, naj sledi tukaj članek o — recimo — zunanjih problemih naše slovenske narodne glasbe. Tak članek bi si želeli iz poklicanejšega peresa. Dokler pa se to ne zgodi (naši muzikantje so na glas, da ne pišejo ravno radi!), naj za- došča vsaj ta poskus.

Gradiiva za študij slovenske narodne glasbe imamo že precej natisnjenega. Izbere se lahko iz naših bibliografij in iz naših glasbenih listov, ki so o takih tiskih poročali. Nastaneta pa dve težkoči. Bibliografija (in tudi javne zbirke!) v prejšnjih časih tem produktom ni posvečala one pozornosti, ki jo po našem današnjem naziranju zasluži; zato so nje podatki precej nedostatni. Povrh tega pa so se ti tiskali tudi kmalu poraze: bili, tako da so danes vseskozi velike redkosti. In če se imamo ohranjene stare pesmarice, recimo Ahaceljeve ali Slomškovo »Slo veselo lepega petja«, pa bo bibliofil ali znanstvenik v večini slučajev,

če mu tak tisk pride v roke, moral z žalostjo konstatirati, da ima v rokah pač tekst pesmi, ne pa tudi melodij, ki so v posebnem oddelku na koncu knjige.

Lastno je tudi vsem tem starejšim, kakor tudi novjšim izdajateljem narodnih pesmi, da so melodijo prikrojili po svoje. Znanstvenih namerov ni imel skoro nobeden in če jih je imel, je kmalu omagal pred neznanimi in nenavadnimi težkočami, na katere naleti vsak, kdor hoče zapisovati narodne melodije tako točno, da bi zapisi lahko služili kot substrat za znanstvene študije. Kaj je bilo v tem slučaju umevnejše, ko da se je zapisovalec podal na lažjo pot »harmoniziranja«, pri katerem pa sta skoro vedno v enaki meri trpela tekst in melodija.

V znanstvene namene nam torej tisk naših narodnih melodij ne bodo ravno mnogo koristili. Zato pa smo na drugi strani bogato odškodovani z velikimi zbirkami naših narodnih melodij, ki so doslej znanstveno še le neznatno izrabljene. S prihodnjim knjižnim darom bodo člani »Matiče Slovenske« dobili zaključni snopč monumentalne Streklejeve zbirke »Slovenske narodne pesmi«. Z njim se bo zaključila edicija, kakor jo je zamislil pokojni Strekelj; kedar bo-

Zagrebški kongres je sprejel resolucijo, kjer je zahteval izdatno pobojšanje prejemkov javnih nameščenec, zahteval v interesu nameščenec in države. Za resolucijo so glasovali tudi tisti, ki imajo tehtno besedo pri vladujočih.

V prvi vrsti vsled zagrebške resolucije je nastala ravnokar vladna kriza izvana po onih, ki priznavajo popolno upravičenost zahtev te resolucije. Pri-

čakujemo, da bodo v tej krizi zmajana tla neuvidevnežem, ki se protivijo poviškom draginskih doklad javnim nameščencem in bo zmagujoče mnenje onih, ki so za poviške.

Za slučaj pa, da se vladna kriza konča tako, da bo se naprej v veljavi sovražni kurz proti javnim nameščencem, potem ne vemo, kaj se bo zgodilo. Pričakovati je najhujše. Vsakega potrpljenja je enkrat konec.

Demagogija.

Dr. V. Kukovca smo poznali pred vojno kot malega provincialnega politika z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi povprečnega lokalnega liberalnega voditelja. Precej naiven, brez vsakega smisla za moderne ideje, ki je videl začetek in konec vse politične umetnosti v »pobujanju klerikalnega zmaja« in »napihovanju neke »nacionalne ideje« brez vsake konkretnije vsebine. Najbolje je karakteriziral vso to idejno in organizatorično revščino tedanje slovenske »napredne« politike dr. J. Prijatelj v svojem znamenitem delu o Janku Kersniku. Tam opisuje sicer zadnjo četrtino preteklega stoletja, a vsa slika in za- ključki veljajo dobesedno tudi za do- bo svetovne vojne s Kukovcem vred. A eno so znali vsi ti liberalni »politiki« starega kova pri vseh svojih napakah vendarle ohraniti, to »romano povd- riti, namreč sloves velikega osebnega poštenja.

In to sodbo smo obdržali tudi o na- litem, dobrodušnem dr. Kukovcu do najnovejših dobe, vkljub temu, da nam je vzbujal marsikaj njegov korak od prevrata sem do »Jutrovih afer« prav resne pomisleke.

Zadnji čas se pa dr. Kukovec na- ravnost trudi, da izgubi vsako spošto- vanje. V javnost prihajajo številni do- kazi o Kukovčevih cinčnih nastopih v Beogradu in končno vesti o nerazumljivem »delovanju«, ki ga razvija zadnje čase v svoji mariborski oblasti in koje veren odmev je njegov mariborski »Ta- bor«. Ne mislimo seveda tu na otročje smešno idejo o koncentraciji »napred- nih« sil ali depolitizaciji političnih strank, temveč na naravnost nečuvne metode, s katerimi operira zadnje čase v naših političnih bojih štajerski del njegovega demokratskega oporišča in za katere je seveda osebno odgovoren dr. Kukovec.

Est modus in rebus, gospodine Ku- kovče, tudi v politiki, v političnih bojih in v žurnalistikah, zato vas prav resno opozarjamo in vprašujemo, če se za- vedate, kaj delate zadnje čase vi in pa vaše trobilo »Tabor«. Kar premislite, kam more voditi politika, ki je zgrajena na perfidiji in zavestne laži. S premis- lekom smo zapisali te težke besede in sicer ne kot strankarij, temveč kot Slovenci, ki nam v srcih še ni zamrl vsak čut za sramoto, poštenje in pa odgovornosti, ki jo nosi vsak eksponi- ran javni delavec pred narodom in zgo- dovino.

Politične vesti

Draškovičev duh in dr. Kukovec

Znano je, s kako pieteto se spomi- njajo demokratski listi Draškovičevega imena in da vedno povdarjajo, da je bil največji Jugoslovani, ki ga je imela de- mokratska stranka. Radi tega je zani- mivo ponoviti tisti odlomek njegovega govora, ki ga je imel meseca oktobra 1920. v Zagrebu tik pred volitvami v konstituanto in v katerem je izpovedal svoje mišljenje v zadevi, ki tvori bi- stvo sedanje vladne in državne krize, namreč vprašanje oblastne razdelitve, oziroma vprašanje razdelitve državnih

poslov v posamezne pokrajine. V tem govoru se je pokojni Draškovič izrazil nastopno:

»Za nas vse je izven diskusije, da naj ostane (en parlament in ena drž- vlada) nerazdeljena, ostalo pa tako, kakor se pogodimo in kakor eden dru- gemu odstopimo. Vsi smo za eno zaka- nodavno telo, toda smo takoj za tem tudi vsi za načelo širokih samouprav? Čim več poslov si bo napravila državna vlast, tem slabše jih bo upravljala. — Mislim, da se v novih modernih druž- bah, s tolikimi nalogami, ki jih imajo

upravitelji države in družbe, ne more učiniti večjega pogrška, kakor da se narodni posli osredotočijo na enem me- stu in na iste delavce. Več ne moremo zmešati države in njenega napredka, kakor da vezemo javne posle samo na Zagreb ali Beograd. Dekoncentracija upravnih poslov in administrativnih funkcij je za nas rešitev in izhod, ki ga moramo zahtevati. Tu ne obstoja niti tretja niti druga možnost. Država pa, ki bi oblastem, najsi so historične ali ne, odvzela možnost in pravico, da skrbje za svoje posle, ta država bi spr- vila v nevarnost ne samo oblasti, mar- več tudi sebe same!«

Zdaj pa primerjajte dr. Kukovčeve jeremijade o državnem in narodnem edinstvu, ako ne bo Slovenija in Hrvat- ska razdeljena tako, kakor peščica de- mokratskih voditeljev samooblastno hoče.

Somborska resolucija.

Znano je, da se je v nedeljo vršil v Somboru velik zbor vojudinske radi- kalne stranke, kateremu so prisostvo- vali tudi radikalni ministri. Na tem kon- gresu se je sklenila resolucija, ki je iz- zvala sedanjo vladno krizo. Radi tega njenega namena prinašamo odločilen pasus doslovno:

Zbor ugotavlja zajedno tudi činjen- co, da je obstoječa koalicija narodne radikalne stranke z demokratsko stranko, vsled nelojalnosti in nesposobnosti demokratov, doslej rodila škodljive po- sledice za naše državno in narodno življenje in napravila na upravnem in finančnem polju tako neznosljivo sta- nje, da se mora preseči. Zato ne odo- brava nadaljno vzdrževanje koalicije in zahteva od svojih poslancev, da pri članih vlade, kakor tudi v radikalnem poslanskem klubu odločno zahtevajo uklenjenje današnje koalicije z demokra- ti, ker jo smatra na temelju predstoječe resolucije za škodljivo, ne samo za ra- dikalno stranko, marveč tudi za dr- žavo.

Nova italijanska politika v Srednji Evropi.

Prvotno je mislila Italija zavladati nad srednjo Evropo zgolj z diploma- tičnimi intrigami. Znano je dovolj, kako so dolgo plesali Madžari po piščalki italijanskih zunanjih ministrov. Na vse strani so Italijani bežali, dokler jih ni rastoči mednarodni ugled in resna vo- lja male antante uklonila. Tudi Avstria je obrnila svoj pogled proti Pragi in Beogradu in ko je zadnjič nastopila ne- varna finančna kriza te podonavske države, je iskala prvo pomoč pri če- škoslavaškem finančnem ministrstvu, zopet je mala antanta pokazala, da po- polnoma obvladuje položaj v srednji Evropi. To je bil hud udarec za pre- stži italijanske politike. Italijansko časopisje, v prvi vrsti milansko, je že hi- telo dajati ital. zunanemu ministru lekcijo, da je treba nehati s politiko in- trig in iskati sporazuma z uplivnimi so- sedi na vzhodu. Sedaj se pa razvijačo novi pravci italijanske srednjeevropske politike. Italija je spretno izrabila po- trebo avstrijske republike po finančni pomoči in si zagotovila za svoj delež odločilen glas v kontrolni komisiji. Na ta način bo Italija dobila usodo te dr- žavice v svojo roko. Odločevala bo, kakor se ji bo pač zljubilo. Radi tega so se pojavila nesoglasja med češko- slovaško in italijo ter je že domenen- nov sestanek v Benetkah med Scha- zerjem in dr. Benešem. Mala antanta mora biti slejkoprej pripravljena na mahinacije italijanske politike v srednji Evropi. Italija bo vedno delovala z in- trigami, ker je bistvo njene zunanje po- litike tako, da noče pravega sporazu- ma s svojimi vzhodnimi sosedi, proti katerim mora varovati egoistične in neopravičene zahteve.

bile narodne pesmi vseh njenih na- rodov priobčene s teksti in melodi- jami. Menda je pobuda prvotno izšla od pokojnega nemško-nacionalnega politika Pommra, ki se je za nemško- narodno glasbo v Avstriji jako mno- go trudil. Avstrijsko ministrstvo za prosveto je vzelo stvar v svojo za- ščitno in imenovalo razne »nacional- ne odbore«, ki bi naj organizirali de- lo po posameznih narodnostih. Ti odbori so si potem po navodilih mi- nistrstva osnovali posebne lokalne odbore, ki jim je bilo poverjeno po- drobno delo. Centralni slovenski od- bor v Ljubljani je osnoval lokalne odbore in izdal v slovensčini vpra- šalno polo in dvoje navodil (krajše in daljše), kako se naj to delo vrši. Ko je svetovna vojna vse delo usta- vila, je bilo zbranih okoli deset tisoč slovenskih narodnih melodij, med njimi tudi zelo številno fonografov, ki so posebno dragoceno gradiivo. Da bi se ta zbirka v doglednem ča- su izdala tako, kakor je bila izkraj- zasnovana, na to v današnjih razme- rah ni mogoče niti misliti. S tem pa seveda še ni rečeno, da mora do- plodno ležati kje v zabojih. Kar ni mogoče na enkrat, se lahko zgo- polagoma, v zvezkih, ki bi kot do- volj zaokrožena celota prinašali na- še narodne melodije. Tudi tukaj bi

de mogoče izdati tudi že od njega projektirane dodatke, tega danes nihče ne ve. Lahko pa se reče, da so nenavadno bogati in da tiči v njih neizmerno dragocenega gradiiva za znanstvene študije. Streklejeva edici- ja se oziira v prvi vrsti sicer na tek- ste narodnih pesmi, vendar pa pri- naša tudi zapise melodij. Med temi je priobčena v njej znamenita Vra- zova zbirka melodij, znamenita po svojem obsegu, svoji starosti in po dejstvu, da je prvi sistematični po- skus zbiranje melodij na razmeroma omejenem ozemlju.

Tukaj pa nastaneta takoj dve tež- koči. Streklejeva zbirka izhaja že se- demindvajset let; knjige, ki izhajajo v posameznih delih, pa imajo nepri- jetno lastnost da se rade polzgubijo in tako je že danes precej težko zbrati vse zvezke, ki so doslej iz- šli. Na drugi strani pa se Vrazovim zapisom melodij, priobčenim v Streklejevi zbirki, splošno očita, da so neporabni in da si z njimi ni mo- goče mnogo pomagati. Problema Vrazovih zapisov narodnih melodij se je sicer že pred dvaindvajsetimi leti polotil profesor D. Beramit v mariborskem »Časopisu za zgodovi- no in narodopisje« (VII. letnik, 1910) naravnost, v ljubljanskem »Času« istega leta pa tudi posredno, toda

oba članka sta ostala neopažena ce- lo od onih, ki se na tiem s takimi problemi ukvarjajo. Do končnega re- zultata pa tudi ni mogel priti, ker mu niso bili na razpolago Vrazovi originali, ampak samo tisk v Strek- lejevi zbirki; zatrdilo Strekleja, da so notacije verno kopirane, mu je za- doščalo. In vendar bo, kdor se bo hotel znanstveno pečati z Vrazovi- mi melodijami, moral vzeti njegove originale v roke, ki so vsi lepo ohr- anjeni. Devetdeset let bo kmalu, kar je Vraz zbiral te melodije, torej je menda že čas, da doživimo stro- kovnjaško izdajo teh melodij, da ču- jemo enkrat »historični koncert«, na katerem bi se pele samo one melo- dije, ki jih je Vraz zapisal v svojem »zavičaju« in da se povzdigne nek- do do smeje ekskurzije v Vrazovo domovino pogledat, koliko se je zna- čaj tamošnjega petja po devetdeset- letih spremenil. Konservatorij in »Glasbeno Matico« čakajo na tem polju še mnoge nove, lepe in jako hvalne naloge.

Imamo pa še eno zbirko, ki Vra- zovo daleč presega ne po starosti, pač pa po številu; Vraz je zapisal kakih dve sto narodnih melodij, ta zbirka jih šteje okroglo deset tisoč. Avstria je pred vojno zamislila mo- numentalno publikacijo, v kateri bi

Gospodarstvo.

Položaj na našem živilskem trgu.

»Josl. Lloyd« prinaša o tem zanimiv članek, iz katerega posnemamo:

Tržišče žitaric se nahaja v popolnem zastoju. Producenti, ki so s pomočjo gledali akcije finančnega ministrstva za povišanje dinarja z trajnim nezanimanjem, so začeli uvidevati, da ima finančno ministrstvo upanje, da dinar doseže oni nivo na svetovnem tržišču, ki mu pripada po njegovi notranji vrednosti in da bo v stanu, ga na tem tečaju stabilizirati, kar je glaven namen akcije finančnega ministrstva. Naravno, da se bodo morale cene živilskih potrebščin, kakor tudi vseh drugih predmetov prilagoditi svetovnim cenam in je za to pričakovati daljnega padanja cen. Žitarice in njihovi produkti so v zadnjih tednih padli za 25 do 50 odstotkov, dočim bodo morale cene drugih predmetov še občutno pasti, če tudi gotovi krogi gledajo, da oddajo zaloge po starih cenah.

Vse te razmere podpira velikansko pomanjkanje denarja, pa tudi obotavljane konsumentov. Konsum je v zadnjem času popolnoma prestal in konsumenti nabavljajo samo toliko blaga, kolikor ga dnevno porabijo, ker pričakujejo daljnega padanja cen.

Poslednji ekspozice pomočnika finančnega ministra g. Plavšića, ki ga je podal na sestanku izvoznikov in uvoznikov v Zagrebu je vplival v najboljše smeri na pridobitne kroge in izgleda, da je g. Plavšić na pravem potu.

Ker padajo cene normalno, t. j. po lagoma in sukcesivno, kar je zelo zdrav pojav, je upati, da na žitnem tržišču ne bo prišlo do nikake katastrofe. Gotovo je, da bi se v slučaju urejenega prometa stvar razvijala še mnogo bolje, ker bi trgovina lažje izjednačevala cene s hitrim odpošiljanjem in dostavljanjem blaga.

Stabilizacija cen se pričakuje šele tedaj, kadar bo stabiliziran tečaj dinarja in in je smatrati eventualno špekulacijo z žitaricami za izključeno, tembolj, ker vlada veliko pomanjkanje denarja.

Dnevne vesti.

— Zveza industričev v Ljubljani priredi v petek dne 6. t. m. ob 10.15 uri predpoldne v veliki dvorani hotela Union veliko maniestacijsko zborovanje, na katerem se bo razpravljalo o nevarstvih razmerah o železniškem tovornem prometu, osobito na progah direktorata državnih železnic v Zagrebu. Uredni nastop vseh interesovanih krogov mora izzvati znatne uspehe v cilju izboljšanja prometnih razmer. Uredni trgovci pozivljajo nujno vse svoje člane, da se udeležijo tega manifestacijskega zborovanja.

— Razpisano je mesto pogodbenega uradnika pri zvezi za tujski promet v Sloveniji. Več v »Uradnem listu« št. 103.

— 10. oktober. Za dneve pred in po obletnici plebiscita izda »zadruga gostilničarjev in kavarnarjev« v Ljubljani na prošnjo »Gospodarskega zveza« plačilne listke tega društva. Priplačilo, ki bodo na ta način došli društvo, so namenjeni v obrambne svrhe našega življa na Koroškem. Prosimo občinstvo, da to blagohotno upošteva.

— »Gospodarski zvon«.

— Statut pokojniškega zavoda za nameščence v Ljubli. je objavljen v 103 številki Uradnega lista.

— Prevozniki ltski nekoncesioniranih parobrodskih društev, ki so kupljeni ali plačani v inozemstvu za izseljenje, izgube veljavo 31. dec. 1922 in se bo izseljenje s takimi vozniški listki po 31. decembru zavržalo na državni mejah.

— Katastrofa v Gledališču. Po večerki iz Rima, se je v gledališču mesta Caltanissetta udrla polovica parketa. Ponesrečenih je mnogo ljudi. Tekom večera so izveleli iz podrtine 20 težko ranjenih.

— Pobegli veleizdajnik. Dr. Völgyi, ki je bil v subotiskem veleizdajniškem procesu obsojen na 5 mesecev težke ječe, je v soboto zvečer ušel iz zaporov in pobegnil preko meje na Madžarsko.

— Smrtina nesreča. Delavec Janez Jalen je v kredolomu cementne tovarne v Mojstrani vrtal s strojem v kredne skale. Pri tem pa se je utrgala skala in pokopala Jalea, ki je bil na mestu mrt.

— Meso poginolihi prašičev je prodajal raznim trgovcem in gostilničarjem Tomaž Kozjek iz Ljubogine. Za ta svoj »sklepi« bo odgovarjal pred sodiščem.

— Raznorojna vlomilska družba. V kratkem se bo tukajšnje sodišče začelo baviti s tatinsko družbo mladih državnih postopačev, ki imajo na vesti okrog 50 predznih vlomov, katere so izvršili po Ljubljani in njenem najbližjem okolišu. Svoje glavno skrivališče so imeli v Mestnem logu Tam so imeli se odprlo konzervatoriju in »Glasbeni Matici« polje novega delovanja, ki bi ne bilo brez uspeha. Publikacija bi bilo treba urediti tako, da bi lahko šla v svet, kjer bi bila priča naše narodnosti in nje bistva. Odbor je mednarodno umiljiva; povrh pa se ne sme prezreti, da vlada v zunanjem svetu danes veliko zanimanje za nas in da so tuji bolj željni naših pristnih domačih stvari ko pa oni, ki katerih jim ne odseva drugega ko splošne tendence in problemi zapada (kakor n. pr. v večini naše literature).

Se en vir imamo za to gradivo, na katerega ne smemo pozabiti. Med svetovno vojno je Avstrija poleg raznih drugih ataševov pošiljala v taborišča in na fronte tudi znanstvenike, ki so fonografirali pesmi ujetnikov in vojakov. Tako se je fonografiralo tudi nekaj slovenskih narodnih pesmi. O njih je začasno poročilo prinesel dunajski »Anzeiger der Akademie der Wissenschaften, phil. hist. Klasse 53«, ki ga je napisal Leo Haeckel, poslan v ta namen od vojnega

ministrstva med vojake. O slovenskih narodnih pesmih piše, da so brez pravih koračnic; kar po njegovem razlikuje slovensko narodno pesem od češke ali slovaške. Slovenski vojniki ne pojo radi med marsim, rajši tedaj, če sedijo in počivajo. O pesmih pravi, da so vseskozi jako lepe. Prinesel je poleg fonografiranih tudi preproste zapise tekstov in melodij. Najlepše tako nabrane pesmi je vojno ministrstvo hotelo izdati, izdajo je pripravil prof. Hans Wagner. Ali je temu začasnemu Haeckelovemu poročilu, ki datira iz leta 1916, pozneje sledilo še kako podrobnejše, ne morem reči. Mimogrede je o tej stvari pisal tudi »Ljubljanski Zvon« 1. 1917, str. 391. Vsekakor pa bi oni, ki se pri nas pečajo z nabiranjem in študijem naših narodnih melodij, te zbirke ne smeli neopaženo pustiti ob strani.

Toda ne samo, da moramo dozdaj nabrati material zbuditi iz knjižnega in magacinskega mrtvila, misliti se bo moralo tudi na nadaljevanje tega dela. Melodije žive in se

— Dolarsko princoso s težkimi dolarji išče bolgarski kralj Boris, kakor poroča »Deutsches Volksblatt«. Ministrski predsednik Stamboljski je prepričan, da bo taka ameriška dolarska princosa za Bolgarijo mnogo koristnejša, kakor pa zveza s kakor evropsko bolgarsko hišo.

— Ne priznavajo doktoratov. Madžarska ne mara notificirati doktorskih diplom, izdanih v onih državah, ki so nastale iz bivše Avstroogrške monarhije. Tako n. pr. morajo zdravniki nanovo polagati zadnja dva rigorozna, ako hočejo v Madžarski vršiti zdravniško službo. Prosvetni minister Vass je izjavil, da Madžarska ne notificira doktorskih diplom radi tega, ker nove države ne priznavajo madžarskih doktorskih diplom.

Ljubljana.

— Poslovilni večer telepata Svengalija se je vršil včeraj zvečer v nabito polni dvorani Narodnega doma. G. Svengali ponovno očaral vse navzoče občinstvo s svojimi prvovrstnimi izvajanj. Odveč je pisati o njegovih izvanrednih zmoglostih, o katerih se je lahko vsak sam prepričal. G. Svengali se je izrazil, da mu je bilo bivanje v Ljubljani, kjer je pri svojih produkcijah spoznaval slovensko dušo, nadvse prijetno in se s težkim srcem poslovlja od Ljubljane, ki se mu je zelo priljubila. Gotovo je tudi mnogo Ljubljančanov in Ljubljančank, ki se težko ločijo od znane telepata, ki se je tudi Ljubljančanom nadvse priljubila.

— Irena Leskovic — umrla. Včeraj zjutraj ob 8. uri je umrla v željni bolnici gđ. Irena Leskovic. In tako bodo položili danes poleg svežega materinega groba mlado hčerko, kot drugo žrtev nad vse žalostne družinske tragedije. Naj počiva v miru!

— Smrtina kosa. Na Lepem potu št. 1, je umrl posestnik in kovaški mojster g. Jožef Kunster. Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne. Naj v miru počiva!

— Odkod je kabel? Ko so pred Nunsko cerkvijo prekopavali cesto, so našli neki podzemski kabel, za katerega ni vedela niti mestna elektrarna, niti poštna uprava.

— Cirkus Henry. Uprava cirkusa odpotuje v Berlin po nove atrakcije, kakršnih v Ljubljani še ni bilo videti. O tesničnosti se publika lahko prepriča. Program se naknadno objavi! Največje senzacije v Evropi.

— Policijske vesti. V noči od 28. na 29. septembra je bilo vlomljeno v skladišče državnih železnic v Sv. Petru v Sav. dolini in ukradeno železničarju Skaberju suknjen rujav površnik vreden 2000 kron in dvojce cajgastih hlač, vredne 240 kron. — V noči od 27. na 28. septembra je bilo vlomljeno v prodajalno delniškega konsumnega društva v Trzinu in pokradeno 6 kosov rujavega in temnozelenega sukna v vrednosti 14.330 kron, potem en kos barhenta, 1 kos bele in 1 kos rujave kotenine 2 gumijeva plašča, 2 zaboja sladkorja, 8 litrov olja, 2 kg čokolade, nekaj sira in drugih jestvin v skupni vrednosti 47.638 kron.

Celje.

Povodenj. Vsled večnega deževja je nastopila 30. septembra v Celju povodenj, ki pa se je vsled nastopivšega lepega vremena že 1. oktobra polegla. Škoda je precej velika.

Legar se je pojavil v okolici Celja. Zdravstvena oblast je ukrenila vse potrebno, da se prepreči razširjenje epidemije.

Ptuj.

»Taborovemu« dopisniku. V »Taboru« z dne 1. oktobra se me je zopet spomnil nek ptujski dopisnik. V svojem zmešanem članku sam ne ve, kaj hoče povedati. Povedal ni nič drugega, kakor da bi se me ptujski demokrati radi znebili. Kot Primorca me ne morejo vi-

deti. Kljub temu, da kričijo o ljubezni do neodrešenih bratov, pokažejo to ljubezen ob vsaki priliki bodisi v razgovoru, bodisi v dopisih, z zmerjanjem. Zlasti besedo »pritepenec« kaj radi uporabljajo. Kjer je morejo, povdarjajo, naj gremo od koder smo prišli. To si bodemo zapomnili, saj pride dan obračuna. Glavna moja napaka pa je ta, da ne krivim pred vsakim hrbtnice, kakor to dela »Taborov« dopisnik, ker je do bil mastno službo pri okrajnem zastopu, kljub temu, da se v isti toliko razume, kot zajec na boben. (Kar se tiče očitka, da sem vzel na piko vse demokrate in Slovence, ki so vstrajno delali v narodnem boju, bodi temu zaplotnemu dopisniku povedano, da on še niti ne ve, kaj se pravi delati za narod. Če bi ptujski demokrati bili res narodni in delali za narod, ne bi bilo v Ptuj, ki je obdan z izključno slovenskim ljudstvom, toliko Nemcev, še manj pa v okolici toliko nemčurjev. Kdor mima smisla za potrebe svojega naroda, kdor ne dela za njega in med njim, ta ni demokratičen, še manj pa naroden. Kdor pa vkljub temu prihaja s kričavimi radikalnimi gesli, ta je demagog demokratizma, narodnjak samo na jeziku ne pa v življenju, v srcu. — Zapomnite si to dobro, g. Sagadin in drug. — Če že sami nič ne delate, pustite vsaj druge na miru; ker ni olkano biti drugim nevoščljiv. Ptujski demokrati pa vendar poznajo prav dobro pravila o lepem vedenju, drugače ne bi tolikokrat ležali v jutranjih urah v občestnih jarkih. — Da bi prihodnjt tudi drugi vedeli, s kom imam posla, prosim dopisnikarja »Tabor«, če je pogumen, naj stopi na plan pa naj se podpiše. Obenem se mu zahvaljujem za reklamo in ga prosim, da se večkrat oglasí.

B. Mikuletič.

Primorje.

Gibanje dijaštva v Juljski Krajini. Ker se dijakom iz Juljske Krajine njihovi zahtevi po unifikaciji učnega načrta in klasifikacije s stariimi pokrajinskimi ni ugodilo, so priredili v dvorani Dante, shod, kjer so svojo zahtevo še enkrat ponovili in nato priredili demonstracijo po mestu. Posredoval je generalni civilni komisar Mosconi, ki je obljubil, da bo vlada v najkrajšem času rešila zahteve dijakov.

Grozna nesreča v Soči. V Soči je imelo 6 fantov nalog razstreliti v Planu Dupla in okolici municijo. Znesli so jo v 20 m dolgo kaverno in se nato skril v neko barako. Eksplozija pa je raznesla kaverno in utrgala velik del hraba, ki je barako zasul. Dva sta bila mrtva, trije pa hudo ranjeni. Kdaj bo konec večnih nesreč z municijo na Goriškem?

Fašisti v Standrežu. Nekemu inž. fašistu je zgorel kamijon. Obdolžil je Slovence, da so ga zažgali ter zahteval od župana odškodnino 5000 lir. Župan je sklical sejo in dali so inženirju 3000 lir. Inženir je »usmiljeno« dal 600 lir za občinske reveže, ko je prejel teh 3000 lir.

Pokrajina.

Kapla ob sev. drž. meji. — Predzen morilec. 8. septembra je naznanil orožniški postaji 50 letni najemnik Peter Sachernig, da so mu dopolne roparji ubili ženo in ukradli 8000 K, nove čevlje in kos usnja. Ker je Sachernig vodil leta 1919 neko tolpo, ki je napadla jugoslovansko orožniško staničo in potem zbežal v Avstrijo, mu orožništvo ni takoj verjelo. Pri preiskavi so našli v njegovi hiši ukradene čevlje in usnje in pa njegovo obleko, ki je bila okrvavljena. Vsled tega je padel sam umora na Sacherniga samega, zlasti še zaradi tega, ker je imel še iz časa svojega bivanja v Avstriji razmerje z neko dekle, ki je je nadaljeval še sedaj. Sachernig je bil aretiran in izročen sodišču.

Gledališče in glasba.

Koncerti ge. Zdenke Greguriceve, ki bi se imel vršiti v ponedeljek 9. t. m. je odpovedan radi koncerta »Ljubljane« in se bo vršil kasneje.

Javna produkcija pevske šole prof. dr. Kozine v petek 6. t. m. v filharmonični dvorani. Na produkciji bodo peli učenci le arije in dvospeve različnih oper med njimi tudi v proslavo Foersterjeve petinsedemdesetletnice arjo iz njegove opere »Gorenjski slavček«. Na klavirju bode spremljal iz prijaznosti prof. konservatorija g. K. Jera. Začetki bo točno ob 8. uri, na kar se posetniki opozarjajo, ker se ob pričetku vsa vrata zapro. Vstop prost.

Razpis nagrade za skladbe. Uredništvo »Pevca« razpisuje po dogovoru z art. odsekom »Pevske Zveze« tri nagrade: po 2000, 1500 in 1000 kron za tri pesmi (meš. zbor), ki naj bodo glasbeno na višji, po vsebini in obliki pa take, da jih zmore večina naših zborov. Obsegajo naj 2 do 3 strani »Pevčeve« priloge. Rok: 20. november 1922. Pošiljajo naj se na artistski odsek P. Z. v Ljudskem domu v Ljubljani. Skladbe naj bodo označene s posebnim geslom, ne s skladateljevim imenom. Sklada-

telj naj svoje pravo ime in naslov priloži v zaprtem ovitku, ki naj bo označen z geslom, kako ga nosijo skladbe. Zavitek se odpre šele pri seji art. odseka, ko bodo nagrade že končnoveljavno prisojene. Nagrajene pesmi izidejo v naslednjih številkah »Pevca«. Skladatelj dobe poleg nagrade še običajno odškodnino. Nenagrajene skladbe po želji vrnemo, ali po možnosti porabimo v »Pevcu« proti običajni odškodnini.

Književnost in umetnost.

Ljubljanski Zvon, mesečnik za književnost in prosveto, 9. številka. Ravno kar je izšla 9. številka te najboljšje slovenske književne revije z nastopno vsebino: K. Osvald, O nalogah univerze in inteligence. — E. Rostand, O. Župančič, Koksaniin poljub. — Ivan Lah, Angelin Hider. — A. Funtek, Za jug. — Idila v mesečini. — I. Kostanjevec, Sprevod. — D. M. Damjanč, Zbogom. — J. Vidmar, Bogoskanje Leonida Andrejeva. — Zv. Kosem, Vihar. — F. Kozak, Pred mati. — Književna poročila. — Kronika. — Nove knjige. — Ljubljanski Zvon postaja od številke do številke pestrejši in bogatejši. Priporočamo ga toplo slov. izobraženstvu.

Valerija Kratinova, profesorica plesne umetnosti v zavodu Jacquesa Dalcroza v Dresdnu Helleran priredi v soboto 7. oktobra ob 20. uri v dvorani Filharmonične družbe »Večer dramatičnih plesov«. Valerija Kratinova, ki je pred kratkim absolvirala veliko turnejo po Švedski in Norveški z velikim uspehom in priznanjem, je umetnica svetovnega slovesa in v svoji stroki prava kapaciteta. Turnejo po Jugoslaviji priredi na prošnjo svojih učencev iz Jugoslavije, ki obiskujejo zgoraj imenovani zavod. Omenjena prireditelj bo za ljubljansko publiko popolna noviteta, ker Valerija Kratinova, ki je revolucionarka na polju plesne umetnosti, izvaja tudi ples brez glasbe. Opozorjamo občinstvo na to redko prireditev, da si v pravem času preskrbi vstopnice, katere so na razpolago v predprodaji v poslopiju Filharmonične družbe.

Sophokles: Krati Oidipus. Založila in izdala »Nova Založba« v Ljubljani, prvovrsten prevod je oskrbel Anton Sovrč. O knjigi še poročamo.

Milana Puglia »Naša leta«, ki so izšla v pisčevi samozaložbi, je prevzela tvrdka Kleinmayer-Bamberg v razprodajo.

Društvene vesti.

Mladinsko društvo »Mladost« v Trnovem priredi v nedeljo 8. t. m. v gostilni pri Sokliču svojo prvo vinski trgatve. Vabijo se vsi uzmovčiji in prijatelji lepih jabolk, da posetijo novoizvoljenega župana, ki se mudi ravno od 4. do 24. ure v trnovskem vinogradu.

Slovenskega zdravniškega društva 5. izredni občni zbor se vrši 12. t. m. ob 10.30 v mestni posvetovalnici. Spored: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev članov pokrajinskega zdravstvenega sveta. 3. Volitev upravnega odbora lekarskega društva. 4. Slučajnosti. Odbor.

Nekaj za tob. trafikante. Društvo tobačnih trafikantov v Ljubljani sklicuje izredni občni zbor dne 10. okt. t. l. ob 7. uri zvečer v restavraciji pri Lorzaru na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani. Dnevni red je: 1. Otvoritev izrednega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Čitanje novih pravil. 4. Slučajnosti. — Trafikante v Vašem lastnem interesu je, da se v obilnem številu udeležite istega. Omenjeni izredni občni zbor je za vse prizadete važnega pomena, ker se bo pretresalo na istem o gnotnem položaju trafikantov, na kak način bi se dalo pomagati do zboljšanja našega stanja. Odbor.

Pričetek tečajev Društva zasebnih nameščencev. Izmed naznanjenih tečajev prično tečaji: za srbohrvaščino v petek 6. t. m. točno ob 8. uri zvečer, za italijanščino v ponedeljek 9. t. m. ob 7. uri zvečer, za stenografijo v torek 10. t. m. ob 7. uri zvečer. Vsi v družbenih prostorih, Cesta na gor. žel. 6. Do pričetka vsakega tečaja se ne sprejema nove priprave. Glede ostalih tečajev bodite pozorni. Glede splošnih — Tajništvo društva zasebnih nameščencev.

Društvo »Vrtnarska šola« ima svoj izredni občni zbor v Kranju dne 8. oktobra t. l.

Društvo delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani ima 7. okt. ob 7. uri zvečer v Rokodelskem domu v Komenskega ulici 12 svoje mesečno zborovanje. Vabljeni so vsi člani, posebno pa tovariši, kateri še niso pristopili. Dolžnost vsakega zavrednega delovodje je, da k društvu pristopi, ki je edino, katero nudi vse ugodnosti, ki se jih od društva lahko zahteva. Odbor.

PERILO

za dame, gospode in deco, oprema za novorojenčke, po najnižjih cenah pri: A. Sinkovic nasl. R. Soss Ljubljana, Mestni trg 19.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

»Ne radujva se prezgodaj, da ne bova razočarana,« je povzel. »Sredstev, da obvarujem zločinca Trémorela pred porotno razpravo, ni na izbiri. Takšno sredstvo je samo eno, in vprašujem se, ali bo uspešno.«

»O tem ne dvomim, da le vi hočete.«

Gospod Lecoq se je nehote nasmešnil trdni veri starega sodnika.

»Res je, da sem spreten policist,« je odgovoril, »a vzlic temu sem le človek in ne morem biti porok za ravnanje drugega človeka. Vse zavisi od Hektorja. Ako bi šlo za katerega koli drugega zločinca, bi vam rekel: Prepričan sem. Pri njem pa — odkrito priznam, da dvomim. Zanesiti se morava predvsem na odločnost gosposke Courtoiseve. Menda ste omenili, da je zelo odločna?«

»Vielešena odločnost!«

»Če je tako, upajva! Toda — se li posreči res udušiti zadevo? Kaj bo, če se najde Sauvresyeva ovadba, ki mora biti skrita nekje v Valfeuilu in je Trémorel ni mogel najti?«

»Ne najde se!« je živahno odgovoril oče Plantat.

»Menite?«

»Z gotovostjo vem, da ne.«

Gospod Lecoq je pomeril mirovnega sodnika z enim tistih svojih pogledov, ki prodira na prvi mah do dna duše.

»Aha!« je dejal nato.

In sam pri sebi je dodal:

»Zdaj menda vendar že zvem, odkod so listine, ki nam jih je čital predsnočnim in v katerih sem opazil dvojne različne pisave.«

Oče Plantat je pa nadaljeval po kratkem obotavljanju: »V vaše roke, gospod Lecoq, sem položil svoje življenje; vem, da vam smem zaupati tudi svojo čast. Poznam vas in prepričan sem, da ne boste —«

»Molčal bom, v to vam dam svojo častno besedo.«

»Vedite: tisti dan, ko sem zalotil Trémorela, da je šel k Laurenci, sem hotel izpremeniti svojo sumnjo v gotovost in

sem odprl zavo, katerega je Sauvresy zaupal mojemu varstvu.«

»In se niste poslužili vsebine?«

»Bil sem poln groze nad svojo zlorabo. In povejte: sem li smel ugrabiti maščevanje temu nesrečniku, ki je umrl, da bi zapečatil svojo osvetlo?«

»In kesneje ste vrnili ovadbo gospe Trémorelski, kaj ne?«

»Vrniti sem jo; ali Berta je slutila, kakšna usoda ji je namenjena. Štirinajst dni pred zločinom je prišla k meni ter mi prinesla shranit Sauvresyjev rokopis, ki ga je med tem še izpopolnila. Naročila mi je, naj ga odprem in prečitam, ako bi umrla nasilne smrti.«

»Za Boga, gospod mirovni sodnik, kako potem, da niste govorili? Zakaj ste me pustili iskati, oklevati in tipati?«

»Zato, gospod Lecoq, ker ljubim Laurence. Izdati Trémorela, bi pomenilo izkopati med njo in menoj prepado.«

Tajni policist se je naklonil.

»Vraga!« je pomislil, »gospod orciivalski mirovni sodnik ni nič manj pretkan od mene. Nu, rad ga imam in pomagati mu hočem, kakor se niti ne nadeja.«

Očeta Plantata je skelelo, da bi vprašal gospoda Lecoqa, kakšno je tisto edino možno sredstvo, s katerim je upal preprečiti razpravo in oti Laurence. A ni se upal.

Tajni policist je slonel za svojo pisalno mizo in gledal v praznoto. V roki je držal svinčnik, s katerim je mehanično črtal po veliki poli belega papirja.

Zdajci pa se je vzdramil iz svoje sanjarije. Poslednja težava je bila odstranjena, njegov načrt popoln. Pogledal je na uro.

»Dve!« je vzkliknil. »Med tretjo in četrto uro imam z gospo Charmanovo sestanek zaradi Jenny Fancv.«

»Na razpolago sem vam,« je rekel mirovni sodnik.

»Izvrstno. A ker bova imela potem še posla s Trémorelom, urediva si delo tako, da opraviva danes.«

»Kaj! Mari se nadejate, da bo še danes —«

»vse gotovo? To se razume! V našem poklicu je naglica še prav posebno važna. Dostikrat je treba mesecev, da dohitijo izgubljeno uro. V tem trenutku smemo upati, da prehitimo Hektorja in ga zasačimo; jutri bi bilo prepozno. Vsak

izmed mojih treh ljudi ima voz z dobrim konjem; preden mine ura, se morajo vrniti s svojega obhoda po trgovinah s pohištvo. Ako sem računal prav, bomo imeli najkasneje v dveh urah Trémorelov pravi naslov, kar pomeni, da pojdemo takoj na delo.«

Tako govoreč je vzel list papirja in naglo napisal nekaj vrstic.

»Evo,« je rekel očetu Plantatu, »čitajte, kaj pišem svoemu pribočniku:«

Gospod Job,

Zberite takoj šest ali osem mož in čakajte ž njimi mojih navodil v vinarni na vogalu Martyrske in Lamartine nove ulice.«

»Zakaj baš tam, ne tu, na vašem stanovanju?«

»Zato, gospod sodnik, ker je važno, da se ognemo vsakršnega nepotrebnega beganja. Tam smo tik blizu gospe Charmanove in ne prav daleč od Trémorelovega skrivališča, zakaj lopov si je najel stanovanje v četrti Naše Gospe Loretske.«

Mirovni sodnik je ostrmel.

»Po čem sodite, da stanuje tam?«

Detektiv se je namuznil, kakor bi se čudil tako nedolžnemu vprašanju.

»Ste li pozabili, gospod sodnik, da nosi ovoj pisma, v katerem naznanja gosposki Courtoiseva svojim ljudem, da je sklenila izvršiti samomor, pečat poštnega urada v ulici Saint-Lazare? A zdaj me poslušajte: ko je ostavila hišo svoje tete, se je napotila gosposki Laurence gotovo naravnost v stanovanje, ki ga je najel in opremil Trémorel; ni dvoma, da je iz tega stanovanja je pisala domov. Ali je verjetno, da je iz previdnosti oddala pismo drugje, ne v svojem koncu mesta? Mislim, da ne; saj še danes ne ve, kako strašni razlogi silijo njenega ljubimca k opreznosti pred tistimi, ki bi ga utegnili zasledovati. Ali je bil Hektor tako pameten in previden, da jo je opozoril na to zvišajo? Ne, zakaj če bi imel kaj pameti, bi ji naročil, naj odda svoje pismo drugje, ne v Parizu. Je tedaj nemogoče, da bi bilo pismo oddano drugam nego v najbližjo pošto skrinjico.«

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

SODE ZA MOŠT, vino, različne velikosti, razprodaja I. Avgustina, Ljubljana, Sp. Šiška, Sv. Jerneja c. 231. 003

ŠIVALNI STROJ »Singer«, cbleke za dečke od 16 do 17 let in Konversations-Leksikon Brokhaus, 16 zvezkov leta 1894. Kje, pove uprava lista. 002

GOSTILNICARJI Velik, lep in glasan, popolnoma nov GRAMOFON. Kje, pove uprava lista. 599

2 TRGOVSKI HIŠI ena enonadstropna, cena 900.000 kron; druga 300.000 kron v Senovem pri Rajhenburgu. Polze se pri Franc Čuček, mesar v Senovem pri Rajhenburgu. 588

PAROMLIN z žago in prešila brez konkurence K 1.400.000. GOSTILNO z 2 orala posestva. POSESTVA od 3 do 120 orolov z živino ter dobro letino. 002

TRGOVSKO in stanovanjsko hišo v Mariboru. TRGOVINO, popolnoma opremljeno v mestu, pri cerkvi, inventar — K 1.800.000. VILO v Mariboru, po kupu pristoje stanovanje. — Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. 575

DOBRO OHRANJENO ZELEZNO PEC. Naslov pri upravi lista. 597

SLUŽBE:

GOSPODIČNA z večletno pisarniško prakso išče primerne službe za decembar. Najraje gre v kako trgovino

na deželo, če mogoče na Gorenjsko. Cenene ponudbe prositi pod šifro »Vestna in poštena«, na upravo lista. 605

IŠČEM SLUŽBE OSKRBNICA na kakem posestvu. Zmožen sem dela vseh vrst. Naslov v upravi lista. 604

SPREJMEM DELAVCE primerno predizobrazbo, da jih pričujim papirni stroki. L. Bonač sin, kartonažna tovarna v Ljubljani, Copova cesta. 592

POSLOVODJA ali SKLADIŠČNIK išče mesta k večjemu podjetju, popolnoma več v manufakturni spre-

delniški in železniški stroki, zmožen slov in nemške korespondence, sedaj uslužben v večji trgovini mešane stroke kot poslovodja. Ponudbe pod »Viljuden in zanesljive«, pošto ležeče, Ljubljana. 590

RAZNO:

DRUŽABNIK se išče za lesno podjetje v bližini kolo-dvora v Ljubljani. Prostor za trgovino lesa se odstopi brezplačno. Reflektira se le na trgovce iz dežele. Naslov v upravi lista. 601

SPREJME SE DIJAK, ali mlajši uradnik kot sostano-

valec v novi stavbi in v središču mesta. Stanovanje in hrana dobra. Naslov v upravi lista. 598

DRAŽBENI OKLIC. Prostovoljna sodna dražba glede zemljišča vl. št. 2019 d. o. Trnovsko predmestje se vrši v nedeljo 8. oktobra 1922 ob petnajsti uri v gostilni v Kolesarji v Ljubljani.

Proda se hiša blizu Kolesarje. Hiša je vila, letos zidana. Prodajalčovo stanovanje ali vsaj eno je v dveh mesecih po dražbi prosto. Izključna cena 1.400.000 K, vadij 10 %. Dražbene pogodbe se lahko vpogleda pri

notarju M. Hafnerju v Ljubljani, Miklošičeva c. 6. Ljubljana, 28. sept. 1922. Mate Hafner, notar kot sodni komisar. 586

Gradbeno podjetje Ing. Dukic & drug Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Razno perilo za dame, gospode in deco priporoča trgovka A. & E. Skaberne Ljubljana, Mestni trg št. 10.

AUTO Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. — Mast. — In vožnja. — Le prvovrstno blago in delo po solid. cenah nudimo.

Jugo-Auto d. o. o. v Ljubljani.

Izjava.

Podpisani J. Ravnik obžalujem vse v »Jugoslaviji« št. 47 z dne 24. 2. 1921 in št. 127 z dne 31. 5. 1921 pod naslovom »Tudi eden iz Koroške« proti g. Jakobu Pošingerju naperjene neosnovane napade, za katere nimam dokazov. Zahvaljujem se g. Pošingerju za odstop od zasebne tožbe.

J. Ravnik.

Največji davki, katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnost. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom trgovke H. Suttner (imetnik Henri Maire) v Ljubljani, Mestni trg št. 8. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke »IKO« iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre rečne ure, zapadne ure, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapeljivke, uhane, namizno orodje, krasna in bimska darila in vso drugo stvarno in srebrno. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarije, nože, britve, laseslužilne in brisne stroje, stekloreze, dose za tobak, svačice in smokke, naližaje in denarnice kupite dobro in ceno pri trgovki: H. Suttner (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 8.

Maraskino Morpurgo.

Priporočamo:

Cognac Dalmatia Medicinal

in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe. Prva dalmatinska odlikovana parna destilacija

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Rordin, Ljubljana, Brestovnova ulica 9.

Damske kostume, plašče, francoske toalete. Obleke za gospode po najnovejših krojih izvršuje po naročilu in po meri v najhitrejšem času **F. Potočnik** krojačnica za dame in gospode Ljubljana, Selenburgova 6/I. Sprejemajo se tudi naročila iz dežele po znižanih cenah.

Krasna parcela

za vilo in vrt ležeča blizu Tivolija se proda. Naslov pri anon. družbi ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Trgovec,

verziran v vseh strokah z trgovskimi lokali in skladišči v lastni hiši na prometni točki sredi mesta išče družabnika kapitalista v svrhu otvoritve obsežne trgov. ali industrije. Ponudbe pod »Velikopotežno« na Anončni zavod DRAGO BESELJAK. Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

P. n. gospodinj, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji „Gritzner“ v vseh opremljenih material predvojni cene najnižje edino le pri **Josip Petelincu** Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Pouk v vezanju brezplačen! Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice. Galanterija, gumbi, na veliko in malo! Najnižje cene! Točna postrežba!

„SLOGRAD“

Slovenska gradbena in industrijska d. d. Ljubljana.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani: Tel. interurb. 180. — Tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Šiška.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industr. zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije. Vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Špecialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode. **Zastopa:** patent dr. ing. Empergera za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z lito-železnimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, silo, mostovih in podobno). **Izdeluje:** vse vrste tehničnih projektov, statičnih preračunov, stroškovnih in rentabilitetnih proračunov. **Gradbena vodstva: Kranj, Tržič, Logatec.**

Spreimemo kolporterja, ki bi razvažal list na triciklu za okraje in ceste na periferiji. Oglasiti se je v upravi našega lista med 3.—4. uro popoldne.

Inserati v „JUGOSLAVIJI“ imajo velik uspeh!

revmatizma? žena tisoče ozdravljenih! Bolečine v členkih in sklepih, zatekli udje, sključene roke in noge, trganje, bodenje, vlečenje po različnih delih telesa, da, tudi slabost oči so posledice revmatičnih in protinskih bolečin. Nudim Vam prirodno sredstvo za ozdravljenje. Ni univerzalno zdravilo nego zdravilo, kakršno dobrotna mati priroda deli bolnemu človeštvu. Vsakemu brezplačno poskušajo. Pišite takoj, pa Vam pošljem svoj pomoček in poučno razpravo popolnoma zastonj. Postanete še moj hvaležen pristaša. Expedition der Opern-Apotheke, Budapest VI. Abt. I.